

Шановні читачі!

Цей випуск є інтелектуальною відповіддю на виклики «плинної сучасності», у якій перебуває наразі увесь світ, а в Україні всі соціальні процеси відбуваються особливо швидко та гостро, оскільки українське суспільство проходить через «подвійну трансформацію»: екзистенційне випробування війною та технологічний стрибок у цифрову епоху. Автори випуску аналізують, як в умовах війни та тотальної цифровізації перформатуються засадничі опори нашого буття: від політичних інститутів та університетських аудиторій до інтимних глибин духовності. І це не просто теоретизація, а часто конструктивна відповідь на практичні запити: як проводити вибори в умовах війни та міграції, як не втратити людяність у дискурсі цифрової війни або як регулювати штучний інтелект в українських вишах, де студенти вже масово його використовують, попри офіційну тишу.

Центральною наскрізною темою є пошук стійкості – через консолідацію електорату, духовне самовдосконалення та захист національної ідентичності від ідеологічних зазіхань «руського міра».

Фундамент даного випуску закладає блок **«Філософія інформаційної доби: ціннісні виміри та цифрові трансформації»**. Автори – Тетяна Костюк, Ольга Добродум, Олексій Крезе досліджують «нову нормальність», де цифра стає простором боротьби за сенси.

Зокрема **Тетяна Костюк** обґрунтовує впровадження електронного голосування як стратегічного інструменту політичної інклюзивності, аналізуючи його дуалістичну природу між залученням громадян та ризиками цифрової поляризації. На основі європейського досвіду авторка пропонує комплексну модель модернізації української виборчої системи, що поєднує захищену інфраструктуру «Дії» із розвитком суспільної довіри.

Ольга Добродум здійснює соціально-філософський аналіз трансформації духовних цінностей, доводячи, що війна переводить етичний дискурс від статичних ієрархій до динамічних мережових практик. Дослідження фіксує переосмислення гуманізму та ідентичності через цифрові медіаконтенти, окреслюючи перспективи повоєнного розвитку як здатність суспільства до інклюзивного ціннісного діалогу.

Олексій Крезе досліджує епістемічні виклики цифрової епохи, розглядаючи штучний інтелект як активний чинник трансформації пізнавальних практик та аналізуючи проблему його потенційної агентності. Автор наголошує на непереборній ролі людини у творчому пошуку та прийнятті відповідальності за знання, застерігаючи від ризиків «епістемічної непрозорості» складних алгоритмічних систем.

Розділ **«Освітні трансформації та простір свободи мислення»** присвячений «революції в університеті». Вища школа розглядається як простір, що має

захистити свободу мислення від «техносистемної колонізації».

Марина Колінько та **Алла Кравченко** обґрунтовують перехід від класичної гумбольдтівської моделі до мережевої організації знання, визначаючи цифровізацію як епістемологічну революцію, що змінює онтологію університетського простору. Авторки висвітлюють амбівалентність цих змін, де нові можливості для інклюзії межують із ризиками «техносистемної колонізації», та пропонують стратегії збереження екзистенційної цілісності особистості в гібридній освітній реальності.

Олена Красільнікова розглядає *soft skills* не як прикладний інструмент ринку праці, а як багатовимірний соціокультурний феномен, що ґрунтується на гуманітарній раціональності та етичній відповідальності. Дослідження підкреслює критичну роль соціогуманітарної освіти у формуванні рефлексивної суб'єктності студента, здатної протистояти викликам інформаційної перенасиченості через розвиток емпатії та моральної чутливості.

Ольга Сараєва та **Лариса Кохан** досліджують інституційні стратегії адаптації вищої освіти до генеративного штучного інтелекту, виявляючи феномен «подвійної реальності» між масовим латентним використанням технологій та офіційним дискурсом університетів. Авторки пропонують валідовану методологічну модель GAIDeT як інструмент прозорого партнерства, що трансформує роль викладача з транслятора знань у модератора інтелектуального пошуку при збереженні авторської суб'єктності.

У розділі **«Ціннісний простір та цифрова інклюзія»** фокус зміщується на соціальну справедливість та внутрішній світ особистості: автори аналізують механізми подолання цифрових розривів та пошуку стійких сенсів у дестабілізованому світі.

Марина Деліні, Катерина Алексєєва та **Анна Дергач** досліджують цифрову інклюзію як фундамент соціальної рівності, розкриваючи роль публічно-приватного партнерства у забезпеченні доступності технологій та розвитку цифрової грамотності. Авторки обґрунтовують, що співпраця держави та бізнесу в розбудові цифрової інфраструктури є ключовим чинником подолання соціального розриву та залучення вразливих груп до повноцінного суспільного життя.

Ронні Клозе здійснює ревізію концепту надії Ернста Блоха, простежуючи її трансформацію від теологічних очікувань до секулярної «конкретної утопії», здатної мотивувати сучасні соціальні рухи. Дослідження демонструє, що в умовах пізнього капіталізму «освічена надія» (*dosta spes*) виступає демократичним праксиомом, що дозволяє спільнотам протистояти колонізації майбутнього та фрагментації суб'єкта.

Олена Гудзенко обґрунтовує духовне самовдосконалення як засіб формування ціннісної стійкості, де внутрішня трансформація людини стає передумовою

сталого розвитку суспільства в умовах екзистенційної кризи. Авторка доводить, що звернення до традиційних духовних практик (зокрема ісихазму) забезпечує антропологічну цілісність особистості, створюючи імунітет проти маніпулятивних технологій та перетворюючи пасивного споживача на активного співтворця соціальної справедливості.

Роман Воробей проводить філософсько-релігійний аналіз фетишизації товару в цифровій економіці, виявляючи механізми сакралізації вартості через колективну віру в магічну силу брендів та цифрових об'єктів. На прикладі ринку NFT автор ілюструє процеси міфологізації та подальшого «розчаклування» цифрових фетишів, показуючи, як імітаційні практики карго-культу призводять до кризи довіри та деміфологізації технологічних активів.

Завершальний розділ *«Ідентичність та історична пам'ять у плинному світі»* аналізує «коріння» людини в епоху глобальних зсувів.

Віра Окорокова на основі філософської рецепції Поля Рікера досліджує діалектичний взаємозв'язок між пам'яттю та наративною ідентичністю як засадничою властивістю самовизначення особистості. Авторка доводить, що історична пам'ять є результатом складного переплетіння індивідуальних переживань та

колективних наративів, де травматичні спогади можуть ставати як джерелом неперервності самосвідомості, так і причиною її розриву.

Олена Алексеєнко аналізує релігію як простір цивілізаційного конфлікту, де українська національна самоідентифікація протиставляється етноідеології «руського міра» в умовах повномасштабної війни. Дослідження підкреслює стратегічну роль Православної Церкви України у зміцненні гуманітарної безпеки та консолідації політичної нації, перетворюючи релігійну сферу на ключову арену для захисту культурної суб'єктності та переосмислення історичної відповідальності.

Юрій Омельченко та **Андрій Вітов** представляють релігієзнавчий аналіз «африканської інверсії» християнства, розглядаючи його як епістемологічно автономну систему, вільну від європейських секулярних традицій. Автори обґрунтовують зміщення центру глобального християнства до Глобального Півдня, де поліцентризм та поєднання традиції з модерном створюють нову динаміку релігійного зростання, незалежну від європейської колективної пам'яті.

Редактори випуску